

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. C.23.0425.N

F.P.,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

N.D.S.,

verweester,

in aanwezigheid van

1. **A.B.**, in haar hoedanigheid van vereffenaar van ISAURA bv,
2. **ANTICIMEX nv**, met zetel te 1050 Elsene, Jaargetijdenlaan 100-102 bus 30, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0402.272.064,

tot gemeen- en bindendverklaring van het arrest opgeroepen partijen.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 30 mei 2023.

Advocaat-generaal Stijn Ravyse heeft op 12 maart 2025 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Raadsheer Sven Mosselmans heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Stijn Ravyse heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Uit de artikelen 1209 tot en met 1223 Gerechtelijk Wetboek, zoals van toepassing, en de centrale rol van de notaris als notaris-vereffenaar in een gerechtelijke vereffening-verdeling, volgt dat, zodra een vordering tot gerechtelijke vereffening-verdeling is ingesteld, geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling in de regel enkel in het raam van de gerechtelijke vereffening-verdeling kunnen worden aangebracht en enkel door de notaris-vereffenaar door de neerlegging van een proces-verbaal van bezwaren bij de vereffening-rechter kunnen worden aanhangig gemaakt. Deelgenoten kunnen bijgevolg, in de regel, geen geschillen met betrekking tot de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling rechtstreeks bij de rechter aanhangig maken.

Geschillen die verband houden met de notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling zijn geschillen die een weerslag hebben op de omvang van de onverdeeldheid of de wijze van verdeling ervan.

2. Een uitzondering op voormelde regel geldt voor termijngebonden vorderingen, die overeenkomstig artikel 2244, § 1, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek een dagvaarding onderstellen teneinde de verjaring te stuiten.

Bijgevolg kunnen vorderingen van ex-echtgenoten tot nietigverklaring van rechtshandelingen met toepassing van artikel 224, § 1, Oud Burgerlijk Wetboek of artikel 1422 Oud Burgerlijk Wetboek, die krachtens artikel 224, § 2, Oud Burgerlijk Wetboek respectievelijk artikel 1423 Oud Burgerlijk Wetboek aan een vervaltermijn van één jaar zijn onderworpen, rechtstreeks bij de rechter worden aanhangig gemaakt.

De uitzondering geldt ook voor de vordering op grond van burgerlijke heling in de zin van artikel 1448 Oud Burgerlijk Wetboek en de vordering tot schadevergoeding wegens heling wanneer die vorderingen samenhangen met termijngebonden vorderingen.

De rechter kan deze vorderingen met toepassing van artikel 1209, § 1, Gerechtelijk Wetboek naar de notaris-vereffenaar verwijzen.

Het middel dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt naar recht.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 1.501,26 euro en op de som van 650 euro rolrecht verschuldigd aan de Belgische Staat.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Geert Jocqué, als voorzitter, en de raadsheren Bart Wylleman, Sven Mosselmans, Michael Traest en Ann De Wolf en in openbare rechtszitting van 11 april 2025 uitgesproken door sectievoorzitter Geert Jocqué, in aanwezigheid van advocaat-generaal Stijn Ravyse, met bijstand van griffier Elien Van Isterdael.

E. Van Isterdael

A. De Wolf

M. Traest

S. Mosselmans

B. Wylleman

G. Jocqué

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: **P.F.,**

5

eiser in cassatie,

10

bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan,

TEGEN: **D.S.N.,**

15

verweerster in cassatie,

IN AANWEZIGHEID VAN:

20

1. **B.A.**, in haar hoedanigheid van vereffenaar van BVBA Isaura, met laatst gekende zetel te 6030 Charleroi, Rue Jules De-strée 41, KBO-nummer 0826.909.063;

25

2. **NV ANTICIMEX**, met vennootschapszetel te 1050 Brussel, Jaargetijdenlaan 100 - 102 bus 30, KBO-nummer 0826.909.063,

30

tot gemeen- en bindendverklaring van arrest opgeroepen partijen,

*

* *

NIET VERBETERDE KOPIE

Aan Mevrouw de Eerste Voorzitter en de Heer Voorzitter van het Hof van Cassatie,

40 Aan de Dames en Heren Raadsheren in het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

45 Eiser heeft de eer een arrest aan Uw beoordeling voor te leggen dat op te-
genspraak tussen de partijen op 30 mei 2023 werd uitgesproken door de familie-
kamer F1E3 van het Hof van Beroep te Antwerpen (A.R. nr.2021/FA/671).

50 **FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN**

1. Eiser is op 6 april 2001 in het huwelijk getreden met verweerster onder het wettelijk stelsel bij gebrek aan huwelijkscontract. Bij dagvaarding betekend op 10
55 mei 2016 vorderde eiser de echtscheiding. Bij vonnis van 24 oktober 2017 werd de echtscheiding uitgesproken. De echtscheiding werd overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand op 16 januari 2018.
- 60 2. Tijdens het huwelijk werden door eiser drie vennootschappen opgericht. Volgens eiser behoort de vermogenswaarde van de aandelen in de bvba ISAURA hem toe zodat deze geen deel uitmaakt van het gemeenschappelijk vermogen.
- 65 3. Verweerster beschuldigt eiser ervan sinds begin 2015, op een tijdstip dat er reeds echtelijke moeilijkheden waren ontstaan en gesprekken werden gevoerd met het oog op een echtscheiding door onderlinge toestemming, verschillende verrich-
tingen uitgevoerd te hebben waarbij uiteindelijk bij overeenkomst van 2 december
2016, lopende de echtscheidingsprocedure en na de vereffeningdatum, de bvba
70 ISAURA 3410 aandelen in de bvba ALM HYGIENE, waarvan de schoonmaakac-
tiviteiten afgesplitst werden in een nieuwe bvba ALM CLEANING en waarvan de

tak ongediertebestrijding daarin behouden werd, verkocht heeft aan de vennootschap ANTICIMEX NV. Deze verkoop gebeurde voor de prijs van € 1.093.195,20, met dien verstande dat 75% van dat bedrag, zijnde € 819.896,40 betaald zou worden bij het definitief worden van de overeenkomst die een aantal opschortende voorwaarden bevatte, en dat 15% van dat bedrag, zijnde € 273.298,80, pas later zou betaald worden na de definitieve waardering van het verkochte bedrijf en nog aangepast konden worden op basis van het resultaat daarvan (volgens een zgn. earn out-clausule). Volgens ANTICIMEX NV zou er inderdaad een dergelijke aanpassing zijn gebeurd waardoor het tweede deel van de prijs verminderd werd tot € 80.171 en de totale prijs aldus € 900.067,80 bedroeg.

Verweerster liet gelden dat van deze som van 900.067,80 € die aan de bvba ISAURA, die inmiddels werd ontbonden met onmiddellijke sluiting van de vereffening, betaald werd tot op heden niets zou terechtgekomen zijn in haar vermogen.

Verweerster liet gelden dat eiser met medeweten van de NV ANTICIMEX en de bvba ISAURA een constructie heeft opgezet om de waarde van het bedrijf bvba ALM HYGIENE via de verkoop, terecht te doen komen in de bvba ISAURA en vervolgens te onttrekken aan de huwgemeenschap die op het punt stond ontbonden te worden door de echtscheiding.

Op 12 april 2017 liet verweerster aan eiser een dagvaarding betekenen. Vervolgens liet zij de vennootschappen ISAURA en ANTICIMEX in gedwongen tussenkomsdagvaarden.

Haar vordering strekte ertoe:

- 100 - de rechtshandeling waarbij eiser via de vennootschap ISAURA de aandelen van de bvba ALM HYGIENE op 11 december 2016 heeft verkocht aan de NV ANTICIMEX voor een bedrag van € 1.093.095,20 nietig te verklaren;
- 105 - de rechtshandeling waarbij eiser 251 aandelen in de bvba ALM HYGIENE op 17 februari 2015 overgedragen heeft aan de bvba ISAURA nietig te verklaren;
- de rechtshandeling waarbij eiser via BVBA ALM DIENSTENCHEQUES 3159 van zijn aandelen in BVBA ALM HUGIENE heeft overgedragen aan de BVBA ISAURA op 1 april 2015 nietig te verklaren;

- 110 - de rechtshandeling waarbij eiser de bedrijfstak 'schoonmaak' van ALM HYGIENE, inclusief personeel, klanten en contracten, afsplitst en onderbrengt/ondergebracht heeft in een nieuwe daartoe op te richten vennootschap, met name ALM CLEANING op datum van 25 januari 2017 nietig te verklaren;
- 115 - voor recht te zeggen dat eiser overeenkomstig artikel 1448 BW zijn aandeel verliest in de opbrengst van de verkoop van de aandelen van de BVBA ALM HYGIENE aan de NV ANTICIMEX;
- eiser en de gedwongen tussenkomenende partijen in hoofdorde solidair te veroordelen tot betaling van een schadevergoeding aan verweerster van € 1.093.195,20 te vermeerderen met de vergoedende en gerechtelijke intresten; ondergeschikt, voor zover geen toepassing van artikel 1448 BW wordt gemaakt, tot de helft of € 546.570,60 te verhogen met de interesten vanaf 18 november 2016;
- 120
- 125 - hoogst ondergeschikt de solidaire veroordeling van eiser en de gedwongen tussenkomenende partijen in betaling van een schadevergoeding van € 1 provisioneel met aanstelling van een boekhoudkundige deskundige tot bepaling van de effectief door de ontbonden gemeenschap en/of persoonlijk vermogen van de tegenpartij geleden schade ten gevolge van de nietig verklaarde rechtshandelingen inzake de overdracht van de deelbewijzen.
- 130

4. Bij tussenvonnissen van 31 juli 2018 werd als volgt geoordeeld:

- 135 - de vordering van verweerster werd ontvankelijk verklaard;
- de wering van de besluiten van verweerster ingediend ter griffie op 13 februari 2018 werd bevolen;
- overeenkomstig artikel 4 V.T.Sv. werd de schorsing van de rechtspleging bevolen ingevolge de strafklachten met burgerlijke partijstelling die op 6 oktober 2017 en 18 oktober 2017 werden ingediend door de bvba ISAURA en de NV ANTICIMEX lastens verweerster en onbekenden;
- 140
- de uitspraak over de overige vorderingen en over de kosten van het geding werd aangehouden.
- 145

5. Na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis van de correctionele rechtbank te Tongeren van 5 februari 2020 werd de zaak verder in staat gesteld waarbij verweerster haar eis uitbreidde met een vordering tot nietigverklaring op

150 grond van artikel 224 oud BW en zij de beoogde vergoeding in het kader van de
burgerlijke heling concretiseerde.

6. Bij tussenvonnissen van 17 januari 2021 werd verder als volgt geoordeeld:

155

- bepaalde stukken uit het dossier van verweerster werden uit het debat
geweerd;
- er werd gezegd voor recht dat de vermogenswaarde van de aandelen
van de bvba ISAURA tijdens het huwelijk tot het gemeenschappelijk
vermogen behoorde;

160

- de vorderingen van verweerster werden ontvankelijk verklaard;
- de vordering van verweerster om conform artikel 224 oud BW de nietig-
verklaring uit te spreken van de rechtshandeling waarbij eiser zich
op 2 december 2016 onvoorwaardelijk en ondeelbaar hoofdelijk borg
gesteld zou hebben opzichts de NV ANTICIMEX voor de nakoming
van de verbintenissen van de vennootschap BVBA ISAURA, voorde-
lens koper NV ANTICIMEX werd zonder voorwerp verklaard;

165

- de vordering van verweerster om conform artikel 1422 BW de nietig-
verklaring uit te spreken van de door haar opgesomde akten werd on-
gegrond verklaard;

170

- er werd vastgesteld dat er ernstige aanwijzingen zijn van een huwe-
lijksvermogensrechtelijke heling gepleegd door eiser met derde-
medeplichtigheid van de bvba ISAURA en de nv ANTICIMEX, die
echter verder onderzoek vergen alvorens daarover definitief geoordeeld
kan worden;

175

- alvorens verder recht te doen over de vorderingen wegens heling en tot
betaling van een schadevergoeding opzichts eiser, de bvba ISAURA
en de NV ANTICIMEX werd een deskundige bedrijfsrevisor aange-
steld.

180

7. Bij verzoekschrift ingediend op 17 september 2021 werd door eiser hoger
beroep aangetekend tegen voormelde tussenvonnissen.

185

8. In het onderzochte arrest van 30 mei 2023 verklaart de familiekamer van het
Hof van beroep te Antwerpen het hoger beroep toelaatbaar maar ongegrond, be-

vestigt de bestreden vonnissen in de mate dat zij werden bestreden en verwijst de
zaak in toepassing van artikel 1068 lid 2 Ger. W. naar de eerste rechter met ver-
oordeling van eiser tot betaling van de gerechtskosten in hoger beroep.

Tegen dit arrest komt eiser op met het volgend middel tot cassatie.

195

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wettelijke bepalingen

200

- de artikelen 1209 tot 1223 van het Gerechtelijk Wetboek (in de versie voor de wijziging van sommige bepalingen bij wet van 11 augustus 2017);
- artikel 1448 oud Burgerlijk Wetboek.

205

Aangevochten beslissing

De appelrechter oordeelt dat niet enkel de vorderingen tot nietigverklaring van rechtshandelingen op grond van artikel 224 oud BW en op grond van artikel 1422 oud BW kunnen worden ingesteld op ontvankelijke wijze bij dagvaarding buiten het raam van de gerechtelijke vereffening en verdeling, maar ook de rechtsvordering op grond van burgerlijke heling op grond van artikel 1448 oud BW en de vordering tot bepaling van de schadevergoeding wegens heling. Die beslissing steunt op de volgende redengeving:

215

“Als uitgangspunt geldt weliswaar dat de betwistingen die ontstaan in het kader van een vereffening-verdeling en waarvan de uitkomst een weerslag kan hebben op de omvang van de te vereffenen en verdelen boedel, in beginsel enkel door de notaris-vereffenaar bij de rechtbank aanhangig gemaakt kan worden via een (tussentijds) proces-verbaal van geschillen of moeilijkheden. In het licht van de centrale rol van de notaris-vereffenaar in de vereffening-verdeling en om de verdragingsmanoeuvres tegen te gaan, is

220

het in principe aan de partijen niet toegelaten de rechtbank zelf via een andere wijze van de rechtsingang te vatten.

225

De door de vrouw bij dagvaarding/conclusies ingestelde vorderingen betreffen evenwel de nietigverklaring van rechtshandelingen op grond van artikel 224 oud BW en op grond van artikel 1422 oud BW en de helingsanctie op grond van artikel 1448 oud BW. die gepaard gaat met een beoogde schadevergoeding lastens de man zelf en lastens bvba ISAURA en nv ANTICIMEX omwille van derde medeplichtigheid.

230

Vooreerst dient de vordering tot nietigverklaring van de persoonlijke zekerheid welke door een van de echtgenoten wordt gesteld en die de belangen van het gezin in gevaar brengt op straffe van verval te worden ingesteld binnen een jaar na de dag waarop de handeling ter kennis is gekomen van de echtgenoot-eiser (artikel 224 § 2 oud BW). Ook voor vorderingen tot nietigverklaring van rechtshandelingen op grond van artikel 1422 oud BW wordt in artikel 1423 oud BW in een vervaltermijn van een jaar voorzien.

235

240

Noch uit artikel 1209 lid 1 Ger. W. noch uit enige andere wettelijke bepaling volgt dat van zodra is gedagvaard in gerechtelijke vereffening en verdeling, dergelijke vorderingen die binnen de door de wet gestelde termijn moeten kunnen worden ingesteld, enkel in het kader van de vereffening en verdeling en niet bij afzonderlijke dagvaarding, kunnen worden ingesteld, ook al hebben dergelijke vorderingen een weerslag op de omvang van de te vereffenen en te verdelen boedel (vgl. Cass 26 oktober 2017, RABG 2018, 411; Cass. 1 februari 2018, T. Not. 2018, 515).

245

250

Anders beslissen zou betekenen dat partijen in de materiële fase van de vereffening en verdeling, waarin alleen de notaris-vereffenaar de zaak door middel van proces-verbaal naar de rechtbank kan verwijzen, geen mogelijkheid hebben om binnen de wettelijk bepaalde vervaltermijn een vordering tot nietigverklaring te stellen (vgl. Cass 26 oktober 2017, RABG 2018, 411).

255

Daarnaast kan een rechtsvordering op grond van burgerlijke heling (artikel 792 oud BW) niet alleen gelijktijdig met de verdeling worden ingesteld maar ook reeds voor of zelfs na de verdeling (zie ook: Cass. 15 november

260

2015, TBBR 2016,334). Dit geldt *mutatis mutandis* ook voor de verdeling van een huwelijksgemeenschap (zie ook: K.Boone, “Art. 1448 BW”, in X., *Personen- en familierecht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, losbl.).

265

Noch in het proces-verbaal van opening werkzaamheden d.d. 4 januari 2018 noch in het proces-verbaal van verderzetting werkzaamheden d.d. 26 oktober 2018 werd trouwens de sanctie van heling op grond van artikel 1448 oud BW aangekaart. Enkel werden de werkzaamheden van de notaris-vereffenaar geschorst wat het gemeenschappelijk karakter van de vennootschappen betreft.

270

Gelet op het voorgaande is het hof van oordeel dat de door de vrouw gestelde vorderingen wel degelijk buiten het raam van de gerechtelijke vereffening en verdeling op ontvankelijke wijze bij dagvaarding kunnen worden ingesteld. Dat bij de beoordeling van een aantal van deze vorderingen ook het al dan niet gemeenschappelijk karakter van de (vermogenswaarden van de) aandelen aan bod komt, raakt immers de grond van de zaak.

275

Net als de eerste rechter is het hof van oordeel dat voor de beoordeling van de vorderingen wegens heling en tot bepaling van de schadevergoeding nagegaan moeten worden van welke vennootschappen de vermogenswaarde tot de voormalige huwgemeenschap behoorde. Immers kan er bezwaarlijk sprake zijn van de heling van gemeenschapsgoederen en de derde medeplichtigheid hieraan indien blijkt dat het om eigen goederen van de man gaat.

280

285

Op grond van deze argumentatie van de man kan bijgevolg niet tot de ontvankelijkheid van de vordering met betrekking tot de aandelen van de bvba ISAURA in al zijn aspecten besloten worden en ziet het hof al evenmin enige reden om zich voor de beoordeling ten gronde zonder rechtsmacht te verklaren om het eigendomsstatuut van de aandelen van BVBA ISAURA te beoordelen.”

290

(aangevochten arrest, blz. 9-10)

295

Aangevoerde grief

300 Uit de artikelen 1209-1223 van het Gerechtelijk Wetboek volgt dat, zodra
er is gedagvaard in gerechtelijke vereffening en verdeling, betwistingen die ver-
band houden met de vereffening en verdeling in beginsel slechts in het kader van
deze procedure kunnen worden aangebracht en dat deze betwistingen op uitslui-
tend initiatief van de boedelnotaris bij de rechtbank aanhangig kunnen worden
305 gemaakt door neerlegging van een proces-verbaal van beweringen en zwaarighe-
den. Betwistingen die verband houden met de vereffening en verdeling kunnen
vanaf dan, in beginsel, niet meer door de partijen in een afzonderlijke procedure
voor de rechter aanhangig worden gemaakt. Enkel rechtsvorderingen die op straf-
fe van verval binnen een bepaalde termijn dienen te worden ingesteld kunnen als
afzonderlijke vordering voor de rechter worden gebracht buiten het raam van de
310 procedure van gerechtelijke vereffening en verdeling gezien er anders over oorde-
len tot gevolg zou hebben dat de partijen in de notariële fase van de procedure van
vereffening en verdeling binnen dewelke enkel de notaris geschillen via een pro-
ces-verbaal aanhangig kan maken bij de rechtbank over geen mogelijkheid zouden
beschikken om hun vordering tijdig in te stellen.

315 Overeenkomstig artikel 1448 oud BW verliest de echtgenoot die enig goed
uit het gemeenschappelijk vermogen heeft weg gemaakt of verborgen gehouden
zijn aandeel in dat goed. Hieruit vloeit voort dat van heling slechts sprake kan zijn
wanneer de plicht bestaat de nodige meldingen te verrichten. Dit houdt in dat pas
na de ontbinding van het gemeenschapsstelsel de echtgenoot van heling kan wor-
320 den beschuldigd. Weliswaar kan de heling reeds voor de ontbinding een aanvang
hebben genomen doch wanneer de goederen worden teruggegeven voor het ogen-
blik van de ontbinding of daarvan melding wordt gemaakt voor de afsluiting van
de boedelbeschrijving kan vanzelfsprekend van heling geen sprake zijn. Tot dan
kan er een poging zijn tot heling maar is de heling niet voltrokken.

325

 Een vordering op grond van burgerlijke heling houdt verband met de ver-
effening-verdeling gezien zij een invloed kan hebben op de omvang van de on-
verdeeldheid of de wijze van verdeling ervan. Hieruit vloeit voort dat een vorde-
ring gestoeld op beweerde heling in de zin van artikel 1448 oud BW en een vorde-
330 ring tot schadevergoeding wegens dergelijke beweerde heling enkel kunnen wor-
den aangebracht binnen het raam van de gerechtelijke vereffening en verdeling en
dergelijke betwistingen op uitsluitend initiatief van de boedelnotaris bij de recht-
bank aanhangig kunnen worden gemaakt door neerlegging van een proces-verbaal
van beweringen en zwaarigheden. Dergelijke betwistingen die verband houden met
335 de vereffening en verdeling kunnen dan ook in beginsel niet meer door de partijen
in een afzonderlijke procedure voor de rechter aanhangig worden gemaakt.

Door te oordelen dat ook de rechtsvordering op grond van burgerlijke he-
ling op grond van artikel 1448 oud BW en de vordering tot bepaling van de scha-
340 devergoeding wegens heling wel bij afzonderlijke dagvaarding buiten het kader
van de procedure van vereffening en verdeling aanhangig kunnen worden ge-
maakt bij de rechtbank, schendt de appelrechter dan ook de artikelen 1209 tot
1223 van het Gerechtelijk Wetboek en artikel 1448 oud Burgerlijk Wetboek.

345

TOELICHTING

In zijn arrest van 26 oktober 2017 besliste het Hof van Cassatie op eens-
350 luidende schriftelijke conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem, na in herin-
nering te hebben gebracht dat artikel 701 van het Gerechtelijk Wetboek geen ver-
plichting inhoudt voor de eiser om alle vorderingen in één gedinginleidende akte
te bundelen en dat het feit dat er reeds een samenhangende vordering aanhangig is
355 gemaakt bij de rechtbank geen grond van niet-ontvankelijkheid van de later inge-
stelde vordering is, dat de vordering tot herroeping en de vordering tot vernieti-
ging van een schenking wel degelijk als afzonderlijke vordering voor de rechter
kunnen worden gebracht gezien er anders over oordelen tot gevolg zou hebben dat
de partijen in de notariële fase van de procedure van vereffening en verdeling bin-
nen dewelke enkel te notaris geschillen via een proces-verbaal aanhangig kan ma-
360 ken bij de rechtbank, over geen mogelijkheid zouden beschikken om de vordering
tot herroeping of vernietiging tijdig in te stellen. Dit vormt dus een uitzondering
op de algemene regeling dat uit de artikelen 1207 tot en met 1224 van het Gerech-
telijk Wetboek, zoals van toepassing voor de wijziging ervan bij de wet van 13
augustus 2011, en de centrale rol van de notaris als notaris-vereffenaar in een ge-
365 rechtelijke vereffening-verdeling, volgt dat geschillen die verband houden met de
notariële werkzaamheden tot vereffening-verdeling in de regel enkel in het raam
van de gerechtelijke vereffening-verdeling kunnen worden aangebracht en enkel
door de notaris-vereffenaar door de neerlegging van een proces-verbaal van be-
zwaren bij de vereffening-rechter kunnen worden aanhangig gemaakt. Deelgeno-
370 ten kunnen bijgevolg, in de regel, geen geschillen met betrekking tot de notariële
werkzaamheden tot vereffening-verdeling rechtstreeks bij de vereffening-rechter
aanhangig maken.

Anderzijds oordeelde Uw Hof in zijn arrest van 9 maart 2020
375 (C.20.00309.N; *RABG* 2020, afl. 16, 1283 met noot B. Verlooy, *RW* 2020-21, afl.
18, 701):

380 *“Van zodra er is gedagvaard in gerechtelijke vereffening en verdeling,*
kunnen betwistingen die verband houden met de vereffening en verdeling
in beginsel slechts in het kader van deze procedure worden aangebracht
en kunnen deze betwistingen op uitsluitend initiatief van de boedelnotaris
bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt door neerlegging van een
proces-verbaal van beweringen en zwaarigheden. Betwistingen die verband
houden met de vereffening en verdeling kunnen vanaf dan, in beginsel, niet
385 *meer door de partijen in een afzonderlijke procedure voor de rechter aan-*
hangig worden gemaakt. Vorderingen die geen verband houden met de
vereffening-verdeling omdat zij geen invloed hebben op de omvang van de
onverdeeldheid of de wijze van verdeling ervan, kunnen daarentegen ten
alle tijden in een afzonderlijke procedure worden ingesteld, ook al werd
390 *dezelfde vordering reeds in het kader van de vereffening-verdeling inge-*
steld.”

Een vordering wegens beweerde burgerlijke heling houdt wel degelijk
verband met de vereffening-verdeling gezien zij wel degelijk een invloed kan
395 hebben op de omvang van de onverdeeldheid of de wijze van verdeling ervan.

Van heling kan verder slechts sprake zijn wanneer de plicht bestaat de no-
dige meldingen te verrichten. Dit houdt in dat pas na de ontbinding van het ge-
meenschapsstelsel de echtgenoot van heling kan worden beschuldigd. Weliswaar
400 kan de heling reeds voor de ontbinding een aanvang hebben genomen doch wan-
neer de goederen worden teruggegeven voor het ogenblik van de ontbinding of
daarvan melding wordt gemaakt voor de afsluiting van de boedelbeschrijving kan
vanzelfsprekend van heling geen sprake zijn. Tot dan kan er een poging zijn tot
heling maar is de heling niet voltrokken (zie K. Boone, Commentaar bij artikel
405 1448 B.W., *Artikelsgewijze Commentaar*, KLUWER 3/5).

Op deze gronden en overwegingen besluit ondergetekende advocaat bij
het Hof van Cassatie voor eisers dat het U, hooggeachte Dames en Heren, moge
410 behagen het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en de partijen te verwijzen
naar een ander hof van beroep en uitspraak te doen over de kosten als naar recht.

13

415

Antwerpen, 20 oktober 2023

420

Johan Verbist

425

430

435

440

445

NIET VERBETERDE KOPIE

Bijlage: bij de indiening ter griffie wordt bij deze voorziening het exploit van betekening aan verweerster en de tot gemeenverklaring van arrest opgeroepen partij-
450 en gevoegd.

NIET VERBETERDE KOPIE